

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

1. THÔNG TIN VỀ MÔN HỌC

- 1.1 Tên môn học: **NHÂN HỌC ĐẠI CƯƠNG**
- 1.2 Mã môn học: **SOCI2203**
- 1.3 Khoa/Ban phụ trách: **Khoa XHH-CTXH-ĐNA**
- 1.4 Số tín chỉ: **02 LT (02LT/0TH)**

2. MÔ TẢ MÔN HỌC

- Nhân học đại cương mà môn học nền tảng dành cho sinh viên các ngành thuộc lĩnh vực khoa học xã hội và nhân văn. Môn học trang bị cho sinh viên những kiến thức về các vấn đề cơ bản nhất liên quan đến cuộc sống con người như quá trình tiến hóa của loài người về mặt sinh học và văn hóa; các giá trị do con người tạo ra và tác động mạnh mẽ đến xã hội loài người như văn hóa, tôn giáo, ngôn ngữ...; các tổ chức xã hội mà con người là thành viên như tộc người, các hiệp hội, thân tộc – hôn nhân – gia đình... Nhân học xem xét tất cả các vấn đề đó đã tác động đến cuộc sống con người trong các xã hội khác nhau như thế nào.
- Thông qua môn học, sinh viên sẽ có kiến thức tổng quát về con người dưới cách tiếp cận toàn diện của Nhân học để có nền tảng kiến thức học tập các môn học khác trong chương trình đào tạo.

3. MỤC TIÊU MÔN HỌC

- 3.1. **Mục tiêu chung:**

- Trang bị cho sinh viên nhưng kiến thức nền tảng về ngành nhân học cũng như các vấn đề liên quan đến con người dưới cách tiếp cận của nhân học.

3.2. Mục tiêu cụ thể:

3.2.1. Kiến thức:

Trang bị cho sinh viên các kiến thức về ngành khoa học Nhân học như lịch sử hình thành, phát triển, các lĩnh vực nghiên cứu, lý thuyết nghiên cứu... cũng như các vấn đề liên quan đến cuộc sống con người như văn hóa, ngôn ngữ, tôn giáo, kinh tế, tộc người quá trình tộc người, thân tộc – hôn nhân – gia đình, hiệp hội – phân tầng xã hội... Qua đó sinh viên nhận diện được sự đa dạng cuộc sống con người cũng như quy luật vận động, phát triển của xã hội loài người.

3.2.2. Kỹ năng:

Qua môn học sinh viên được trang bị và thực hành các kỹ năng: làm việc nhóm, thuyết trình, đọc sách và kỹ năng đặt vấn đề, giải quyết vấn đề (qua các chủ đề thảo luận).

3.2.3. Thái độ:

- Tự học, tự nghiên cứu.
- Hình thành quan điểm tôn trọng và học cách tôn trọng sự đa dạng và khác biệt khi tìm hiểu về con người.

4. NỘI DUNG MÔN HỌC

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
1	Chương 1: Tổng quan chung về Nhân học	1.1. Quá trình hình thành và phát triển ngành Nhân học 1.2. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu 1.3. Các lý	05	03	02		- Khoa Nhân học (2013), Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
		thuyết và trường phái nghiên cứu 1.4. Môi quan hệ giữa Nhân học và các ngành khoa học khác					người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM - Nhiều tác giả (2013), Một số vấn đề lý thuyết và phương pháp nghiên cứu nhân học, ĐHQG, TP. HCM
2	Chương 2: Quá trình tiến hóa của loài người về mặt sinh học và văn hóa	2.1. Quá trình nhân hóa và sự xuất hiện loài người 2.2. Các chủng tộc loài người	01		01		- Khoa Nhân học (2013), Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM
3	Chương 3: Tộc người và quá trình trong lịch sử	3.1. Tộc người và tiêu chí xác định tộc người 3.2. Các cấp độ tộc người 3.3. Các quá trình tộc người trong lịch sử 3.4. Cộng đồng các tộc người tại Việt Nam	04	02	02		- Khoa Nhân học (2013), Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM - Đặng Nghiêm Vạn (2003), Cộng đồng quốc gia dân tộc Việt Nam đa tộc người, ĐHQG, TP.

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
4	Chương 4: Văn hóa	<p>4.1. Văn hóa và nhân học văn hóa</p> <p>4.2. Các tính chất của văn hóa</p> <p>4.3. Các lý thuyết văn hóa trong nhân học</p> <p>4.4. Các lĩnh vực nghiên cứu về văn hóa trong nhân học</p>	05	03	02		HCM - Khoa Nhân học (2013), -Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM
5	Chương 5: Tôn giáo	<p>5.1. Tôn giáo và nhân học tôn giáo</p> <p>5.2. Các đặc trưng của tôn giáo</p> <p>5.3. Các hình thức tôn giáo sơ khai</p> <p>5.4. Các lĩnh vực nghiên cứu tôn giáo trong nhân học</p> <p>5.5. Xu thế tôn giáo hiện nay</p>	03	01	02		- Khoa Nhân học (2013), -Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM.
6	Chương 6: Ngôn ngữ	<p>6. 1. Nguồn gốc, lịch sử phát triển của ngôn ngữ</p> <p>6. 2. Mối quan hệ giữa ngôn ngữ, văn hóa và xã hội</p> <p>6. 3. Các lĩnh vực nghiên cứu ngôn ngữ của Nhân học:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ngôn ngữ, dân tộc, quốc gia: vấn đề ngôn ngữ quốc gia - Ngôn ngữ và giới 	03	02	01		- Khoa Nhân học (2013), -Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
7	Chương 7: Kinh tế	<p>7. 1. Mối quan hệ giữa kinh tế học và nhân học kinh tế</p> <p>7. 2. Mối quan hệ giữa con người và con người</p> <p>7. 3. Các phương thức tìm kiếm thực phẩm của con người trên thế giới</p> <p>7. 4. Tính toàn cầu và tính địa phương trong quá trình toàn cầu hóa</p>	01		01		- Khoa Nhân học (2013), -Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM
8	Chương 8: Thân tộc – hôn nhân – gia đình	<p>8.1. Thân tộc; - Hệ thống thân tộc - Thuật ngữ thân tộc</p> <p>8. 2. Dòng họ - Các nguyên tắc của dòng họ - Phân loại dòng họ</p> <p>8. 3. Hôn nhân - Chức năng của hôn nhân - Các quy tắc hôn nhân - Cư trú sau hôn nhân</p> <p>8. 4. Gia đình - Phân loại gia đình - Chức năng gia đình</p>	03	02	01		- Khoa Nhân học (2013), -Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM
9	Chương 9: Hiệp hội và phân tầng xã hội	<p>9. 1. Khái niệm hiệp hội và các hiệp hội</p> <p>9. 2. Bất bình đẳng xã hội, các loại hình xã hội và phân tầng xã hội</p> <p>9.3. Lý thuyết nghiên cứu về phân tầng xã hội</p>	02	01	01		- Khoa Nhân học (2013), Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM

STT	Tên chương	Mục, tiểu mục	Số tiết				Tài liệu tự học
			TC	LT	BT	TH	
							người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM
10	Chương 10: Nhân học ứng dụng	10. 1. Lược sử về Nhân học ứng dụng 10. 2. Một số lĩnh vực ứng dụng Nhân học 10. 3. Vai trò và trách nhiệm của các nhà Nhân học ứng dụng	03	01	02		- Khoa Nhân học (2013), Nhân học đại cương, Đại học KHXH&NV TP. HCM - E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM, TP. HCM

5. TÀI LIỆU THAM KHẢO:

5.1. Tài liệu chính:

- Khoa Nhân học – Trường ĐH KHXH&NV TP. HCM (2013), Nhân học đại cương, NXB ĐHQG TP. HCM, TP. HCM

5.2. Tài liệu tham khảo thêm:

1. E. Adamson Hoebel (2007), Nhân chủng học – khoa học về con người, NXB Tổng hợp TP. HCM
2. Nhiều tác giả (2013), Một số vấn đề lý thuyết và phương pháp nghiên cứu nhân học, ĐHQG, TP. HCM
3. Đặng Nghiêm Vạn (2003), Cộng đồng quốc gia dân tộc Việt Nam đa tộc người, ĐHQG, TP. HCM

6. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

Quy định thang điểm : 10

Hình thức đánh giá	Trọng số
Tinh thần, thái độ học tập	5%
Tham gia vào phần thảo luận từ các câu hỏi, chủ đề GV gợi ý	5%
Bài tập (đi bảo tàng hoặc làm phim nhân học)	10%
Thực hiện bài thuyết trình	10%
Thi cuối kỳ : Ngân hàng đề thi trắc nghiệm	70%

7. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

Kế hoạch giảng dạy lớp ngày (4.5 tiết/buổi)

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
1.	Buổi 1	<p>Chương 1: Những vấn đề chung về Nhân học</p> <ul style="list-style-type: none"> Nội dung giảng dạy: Lịch sử hình thành và phát triển ngành nhân học, các quan điểm nghiên cứu và mối quan hệ giữa nhân học và các ngành khoa học khác Bài tập: Sinh viên thảo luận về phương pháp nghiên cứu quan sát tham dự trong điền dã dân tộc học 	
2.	Buổi 2	<p>Chương 3: Tộc người và quá trình tộc người trong lịch sử</p> <ul style="list-style-type: none"> Nội dung giảng dạy: Tộc người, các cấp độ tộc người và quá trình tộc người trong lịch sử Bài tập: sinh viên trả lời các câu hỏi tự luận và trắc nghiệm về các tộc người tại Việt Nam 	
3.	Buổi 3	<p>Chương 4: Văn hóa</p> <ul style="list-style-type: none"> Nội dung giảng dạy: nhân học văn hóa, các tính chất của văn hóa, các lý thuyết nghiên cứu văn hóa trong nhân học Bài tập: sinh viên thuyết trình về các lĩnh vực nghiên cứu văn hóa trong nhân học 	
4.	Buổi 4	<p>Chương 5: Ngôn ngữ</p> <ul style="list-style-type: none"> Nội dung giảng dạy: nguồn gốc ngôn ngữ, mối quan hệ giữa ngôn ngữ, văn hóa và xã hội Bài tập: thảo luận về các lĩnh vực nghiên cứu ngôn ngữ trong nhân học <p>Chương 6: Tôn giáo</p> <ul style="list-style-type: none"> Nội dung giảng dạy: Nhân học tôn giáo, nguồn gốc, chức năng của tôn giáo 	

STT	Buổi học	Nội dung	Ghi chú
5.	Buổi 5	<p>Chương 6: Tôn giáo (tiếp theo)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bài tập: sinh viên thuyết trình về các hình thức tôn giáo sơ khai và xu thế đời sống tôn giáo <p>Chương 8: Thân tộc – hôn nhân và gia đình</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nội dung giảng dạy: thân tộc, hôn nhân, dòng họ và gia đình - Bài tập: sinh viên làm bài viết về nhà về các chức năng của hôn nhân 	
6.	Buổi 6	<p>Chương 9: Hiệp hội và phân tầng xã hội</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nội dung giảng dạy: hiệp hội và các dạng hiệp hội - Bài tập: sinh viên trả lời các câu hỏi trắc nghiệm về các loại hình xã hội và sự phân tầng xã hội <p>Chương 10: Nhân học ứng dụng</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nội dung giảng dạy: nhân học giáo dục, vai trò và trách nhiệm của nhà nhân học - Bài tập: Sinh viên thảo luận về nhân học du lịch và nhân học y tế 	
7.	Buổi 7	Sinh viên đi thực tế tại Bảo tàng lịch sử Việt Nam hoặc làm đoạn phim nhân học ngắn về đời sống cư dân tại TP. HCM (theo các chủ đề gợi ý)	

8. GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN

- Họ và tên: ĐẶNG THỊ QUỐC ANH ĐÀO – ĐÀNG NĂNG HÒA
- Chức danh, học hàm, học vị: Giảng viên – Thạc sĩ

PHỤ TRÁCH KHOA

HÀ MINH TRÍ